

PAU-16070601053800 Seat No. _____

B. R. S. (Sem. V) (CBCS) Examination
October / November - 2018
Horticulture & Forestry
(Field Experimentation)
(New Course)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- ૧ ક્ષેત્ર પ્રયોગમાં અસમાનતાનાં ઉદ્ભવસ્થાનો સમજાવી, જમીનની અસમાનતાને કાબૂમાં લેવાનાં ઉપાયો સમજાવો. ૧૦
- અથવા**
- નમૂનો એટલે શું ? નમૂનાનું મહત્વ સમજાવી, યદ્યચ્છ નમૂના વિશે વિસ્તારથી સમજાવો.
- ૨ નીચેના બેમાંથી એકનો જવાબ લખો : ૧૦
- (૧) ક્ષેત્ર પ્રયોગનો ઈતિહાસ અને વિકાસ સમજાવો.
(૨) ક્ષેત્ર પ્રયોગ યોજતી વખતે રાખવાની ઈતર કાળજીઓ સમજાવો.
- ૩ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ ત્રણ) ૧૫
- (૧) સમાનતાનો પ્રયોગ
(૨) ક્ષેત્ર પ્રયોગમાં લેવાના સહઅવલોકનો
(૩) પ્રતિનિધિત્વ નમૂના પદ્ધતિ
(૪) ક્ષેત્ર પ્રયોગનું વર્ગીકરણ
(૫) ખંડના માપને અસર કરતા પરિબળો.
- ૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ પાંચનાં જવાબો લખો : ૧૫
- (૧) પુનઃરચનાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
(૨) સ્થાનિક નિયંત્રણ એટલે શું ? સમજાવો.
(૩) ક્ષેત્ર પ્રયોગનાં હેતુઓ લખો.
(૪) માવજતની સમજણ ઉદાહરણ સાથે આપો.
(૫) ઝૂમખા યદ્યચ્છ નિદર્શન એટલે શું ?
(૬) સીમા અસર એટલે શું ? સમજાવો.
(૭) પ્રયોગ સ્થળ ઈમારતો કે વૃક્ષોથી ઘેરાયેલું શા માટે હોવું જોઈએ નહીં ?